

Drukjacht- dossier Faunabescherming - oktober 2007

De stichting De Faunabescherming is een fel tegenstander van het toestaan van de drukjacht op wilde zwijnen. In dit dossier is informatie verzameld met betrekking tot deze drukjacht.

Drijfjacht is een verzamelterm voor vormen van jagen waarbij wild wordt opgejaagd in de richting van jagers. De drukjacht is één van de varianten. Hoewel bij een drukjacht minder lawaai wordt gemaakt, is er nog steeds sprake van drijvers die dieren opjagen in de richting van jagers. Tijdens een drijfjacht is van deskundig en gericht afschot geen sprake. Opgejaagde zwijnen rennen met grote snelheid voorbij, wat de kans op gewonde, aangeschoten dieren vergroot.

Commentaar en achtergrondinformatie De Faunabescherming

- argumenten van De Faunabescherming tegen de drukjacht - [klik hier](#)
- wat de drukjacht op de Veluwe in de praktijk inhoudt - [klik hier](#)
- over de kwestie van het bijvoeren van wilde zwijnen - [klik hier](#)
- enkele discussiepunten - [klik hier](#)

Berichtgeving uit de media: - [klik hier](#)

De argumenten van De Faunabescherming tegen de drukjacht op wilde zwijnen

Diverse personen, instanties en nu ook het kabinet pleiten voor de drukjacht op wilde zwijnen. Kennelijk hebben deze mensen een verkeerd beeld van deze jachtvorm. De drukjacht is net als de drijfjacht niet effectief, niet selectief en veroorzaakt veel leed. De theorie is dat een zwijn er op een rustige manier toe wordt gebracht zich wandelend richting de jager te begeven waar hij met een welgemikt schot kan worden gedood. De praktijk is anders. De dieren, die overdag in groepjes in de dichte dekking rusten, worden door de drijver opgeschrikt. Normaal worden ze in de dekking nooit met een mens geconfronteerd. Ze zullen vervolgens proberen zo snel mogelijk een veilig heenkomen te zoeken. De zwijnen laten zich daarbij niet een bepaalde richting uit sturen. Nadat een eerste schot is gevallen is de paniek compleet. Als ze dan toevallig toch de jager passeren doen ze dat als groep en met een zodanige snelheid, dat het onmogelijk is één van de zwijnen direct dodelijk te treffen. Laat staan dat het mogelijk zou zijn om te selecteren op geslacht, leeftijd of conditie. Als de jager toch schiet zal dit dus onvermijdelijk tot verwondingen en ernstig leed leiden. In de praktijk verschilt de drukjacht derhalve niet veel van de drijfjacht. Dat het om een niet effectieve jachtvorm gaat, blijkt wel uit het feit dat in het verleden slechts 10% van de zwijnen geschoten werd middels drijfjachten.

De roep om de drukjacht wordt nu ingegeven door de stelling dat er teveel zwijnen op de Veluwe zouden rondlopen. Dat is echter onzin. Er zijn nooit 'teveel' zwijnen. De aantallen dieren in een gebied worden bepaald door de draagkracht. Bij zwijnen wordt de draagkracht bepaald door het voedselaanbod. Dat betekent dat er op de Veluwe kennelijk voldoende voedsel aanwezig is voor de huidige aantallen. De aantallen zijn overigens discutabel. Vorige week werd er in de 2e Kamer nog gesproken over 4600 zwijnen. Deze week heeft de media het al over 6000 exemplaren. Elke deskundige weet echter dat zwijnen vrijwel niet te tellen zijn en zeker niet in een groot onoverzichtelijk gebied als de Veluwe. Deze aantallen moeten dus ook met een forse korrel zout worden genomen.

Dat er nu op de Veluwe meer zwijnen rondlopen dan 10 of 20 jaar geleden is echter een feit en is ook logisch. De draagkracht van dit gebied is gedurende de afgelopen jaren toegenomen. Dat is deels veroorzaakt door het ouder worden van de bossen en het vervangen van naaldhout door loofhout. Daardoor zijn er meer eikels en beukennotjes, die een belangrijke voedselbron voor de zwijnen vormen. Daarnaast kunnen de zwijnen nu op meer plaatsen komen dan voorheen het geval was, doordat de hekken rond een aantal terreinen zijn verwijderd. Tenslotte wordt de natuurlijke draagkracht van de Veluwe kunstmatig verhoogd als gevolg van het overmatig bijvoeren door jagers. Zij geven toe per jaar 100 duizend kilo maïs te voeren. Ook dat moet met een forse korrel zout worden genomen, want deze hoeveelheid zou wel eens veel groter kunnen zijn.

Daarnaast wordt gewezen op het gevaar op de wegen en de overlast op campings en in tuinen. Wilde zwijnen zouden niet op snelwegen moeten kunnen komen en de enige effectieve manier om dat te bereiken is het plaatsen van deugdelijke zwijnenkerende afrasteringen langs de snelwegen. Op provinciale wegen is het de verantwoordelijkheid van de weggebruikers zelf om actief bij te dragen aan de verkeersveiligheid door hun snelheid aan te passen aan de situatie, met name in de schemering en 's nachts. Voor tuinen en campings geldt eveneens dat de enige effectieve methode om overlast te voorkomen het plaatsen van zwijnenkerende afrasteringen is, zoals die ook zijn aangebracht rondom schadegevoelige landbouwpercelen. Het zal duidelijk zijn dat voor zowel de wegen als de tuinen het schieten van een aantal zwijnen in ieder geval geen oplossing biedt.

Samenvattend: - er zijn niet 'teveel' zwijnen, - voor het voorkomen van overlast en ter bescherming van de verkeersveiligheid zijn effectieve oplossingen te treffen zonder dat er zwijnen hoeven te worden gedood, - drukjacht heeft dezelfde nadelen als drijfjacht, te weten niet selectief en veroorzaakt veel leed, zodat deze jachtvorm onder alle omstandigheden zou moeten worden afgewezen.

Het toestaan van de drukjacht in Gelderland houdt in de praktijk het volgende in:

De gehanteerde limiet in de Gelderse drijf/ drukjacht ontheffing van één jager en één drijver per 40 ha geldt uitsluitend voor de berekening van het totale aantal personen dat gelijktijdig in een jachtveld mogen jagen middels een drijf/ drukjacht.

Voorbeeld: een jachtveld is 480 ha groot. In het jachtveld passen 12 stukken van 40 ha (500 m bij 800 m). De onderlinge afstand van jagers moet tenminste 250 meter bedragen. Uit berekeningen blijkt dat er dan 6 jagers met bijbehorende 6 drijvers kunnen jagen op 40 ha. Dat betekent in dit voorbeeld dat 2 groepen van elk 6 jagers en 6 drijvers= 24 personen gelijktijdig mogen jagen in een terrein van 480 ha.

Het nationale park De Hoge Veluwe is 5000 ha groot., 125 jagers plus 125 drijvers kunnen hier volgens de ontheffing aan de slag. Het Kroondomein van 10.000 ha spant de kroon met 250 jagers en 250 drijvers. Hiermee willen wij aangeven dat de jagers in feite carte blanche krijgen om hun jachten zo in te richten dat de gezellige grootschalige jachtpartijen weer volop kunnen plaatsvinden.

Deze drijf/ drukjachten omvatten vaak een hele streek zodat er een enorme verstoring optreedt voor alle in het gebied levende dieren. Ten onrechte wordt deze drijf/ drukjacht methode aan het publiek voorgespiegeld als een "Nette en diervriendelijke variant van de drijfjacht".

De praktijk van het uitstrooien van lokvoer ('fokvoer')

Bij de afgelopen jaren gehanteerde jacht op wilde zwijnen is op veel grotere schaal dan de jagers zelf toegeven gebruikgemaakt van het uitstrooien van lokvoer. Hieronder een schema van de jachtperiodes voor hoefdieren, voor het Centraal Veluws Natuurgebied. Op de volgende pagina een schema waarop met lokvoer (dus fokvoer!) gewerkt zou mogen worden.

HOEFDIERENJACHT CVN (Centraal Veluws Natuurgebied) 18 januari 2007

HOEFDIER SOORT	JACHT- PERIODEN START EN EINDE	DUUR JACHT PERIODEN	VOOR- JAARS STAND	ZOMER- STAND	AFSCHOT- ONTHEFFING VOOR
Wilde zwijnen:	1 juli tot 1 maart	8 maanden	1500	????	3855
Edelherten:	1 aug. t/m 15 feb.	6½ maand	2000	????	1150
Reeën:	1 juli t/m 15 feb.	7½ maand	5500	????	1605 preventief en curatief afschot met als reden: Verkeersveiligheid en welzijn van reeën.

Flora- en faunawet

Artikel 74a lid 1 Het bevorderen van de stand van edelherten, damherten, reeën en wilde zwijnen door middel van bijvoeren is verboden.
"Het verbod geldt niet het gebruik van **lokvoer** ten behoeve van de effectiviteit van de aanzitmethode. Het lokvoer heeft immers niet tot doel de stand van bedoelde hoefdieren te vergroten en wordt **beperkt** verstrekt."

Hieruit blijkt dat er in het Centraal Veluws Natuurgebied gedurende vier maanden niet geschoten mag worden. Er mag dus gedurende slechts vier maanden niet gevoerd worden.

Enkele discussiepunten

Bij tellingen van wilde dieren (ganzen, zwijnen, of wat dan ook) blijkt vaak dat jagers veel meer exemplaren te tellen dan onafhankelijke tellers. Gaat er eens een keer een journalist met de jagers mee, dan is het steevast zo dat er bijna geen dier wordt gezien. Alle aantallen van wilde zwijnen op de Veluwe die in de pers en door jagers worden genoemd, zijn onbetrouwbaar.

Zijn er teveel wilde zwijnen? In de NRC van gisteren stond te lezen dat de wildstand niet hoeft te worden teruggebracht tot achthonderd zwijnen, maar ook op vijfduizend kan worden gesteld. Dat stelt ecooloog Geert Groot Bruinderink van Wageningen Universiteit, die wordt gezien als een gezaghebbend deskundige op dit gebied. Komt er een jaar met een veel minder aanbod aan voedsel, dan zullen de aantallen vanzelf omlaag gaan (o.a. door een lager geboortecijfer).

Ook Natuurmonumenten wil het liefst de jacht op wilde zwijnen stoppen (en is in elk geval tegen de drukjacht op deze dieren), maar is gebonden aan afspraken dat ook op haar terreinen 'populatie-beheer' (lees: afschieten van de dieren) gepleegd moet worden.

En al die omgeploegde grasveldjes dan? Wie op een camping midden in het Veluwse bos een mals grasveld aanlegt, vraagt gewoon om moeilijkheden. Kamperen kan heel goed op de kale bosgrond, de zwijnen lopen 's nachts om je tent heen en maken niets kapot.

Berichten uit de media (chronologisch van oudere naar nieuwere berichten)

10 oktober 2007: Minister Verburg wil ontheffing verlenen voor afschieten van wilde zwijnen op de Veluwe

De provincie Gelderland kan de Faunabeheereenheid Veluwe ontheffing verlenen voor het afschieten van wilde zwijnen. Minister Gerda Verburg (Landbouw) maakte woensdag bekend dat zij het advies van het Faunafonds volgt. Het Faunafonds stelt dat het aantal wilde zwijnen op de Veluwe dermate groot is dat het niet lukt om hun aantal binnen de perken te houden met alleen de zogenaamde lokmethode. Hierbij worden de dieren gelokt met voer en schieten jagers ze vervolgens af. Deze zomer zijn zo al 2350 dieren gedood, maar nu er volop eten in het bos is laten de zwijnen zich niet meer lokken met extra voer. De zogeheten een-op-een-methode, waarbij op 40 hectare grond een jager en een drijver zijn toegestaan, mag daarom in dit geval, aldus het Faunafonds. Gelderland kan de ontheffing op zijn vroegst over twee weken afgeven, nadat het besluit van Verburg is gepubliceerd in de Staatscourant. *Bron: ANP*

11 oktober 2007: Provincie Gelderland doet onderzoek naar toename van de wilde zwijnenpopulatie

De provincie Gelderland laat onderzoeken of de wilde zwijnenstand op de Veluwe mogelijk door illegale praktijken zo explosief is gegroeid. Dat heeft verantwoordelijk gedeputeerde Harry Keereweer de Partij voor de Dieren (PvdD) woensdag toegezegd. De PvdD vermoedt dat bepaalde jachtlustigen de varkens structureel illegaal bijvoeren. Ook is het mogelijk dat er illegaal zwijnen worden uitgezet, denkt de partij. De PvdD sluit niet uit dat de overlast die nu zo in de belangstelling staat bewust is geregisseerd door hobbyjagers. Mocht dat uit het aangekondigde onderzoek blijken, dan wil de partij een verbod op jagen ter vermaak. De PvdD zet met de SP en tal van tegenstanders van de jacht vraagtekens bij het Faunabeheersplan dat geldt voor de Veluwe. Volgens hen kloppen de cijfers in dat plan nu al jaren niet. Elk jaar zijn er weer meer zwijnen dan verwacht, die door een overvloedig eikel- en beukenootjesaanbod ook veel meer te eten hebben dan verwacht. Extra afschot is daardoor noodzakelijk. „Door een welhaast ceremonieel herhalen van deze kwestie is stelselmatig toegewerkt naar het weer toestaan van drukjacht“, zo stelt dierenbeschermster Diana Saaman. „En als het leefgebied op de Veluwe maximaal achthonderd zwijnen kan verdragen, hoe is het dan mogelijk dat het er al jaren veel meer zijn, zonder dat de populatie ziek of kwetsbaar wordt?“ *Bron: ANP*

12 oktober 2007: Automobilist gewond na botsing met wilde zwijnen op de A50

Een 34-jarige automobilist uit Kampen is in de nacht van woensdag op donderdag gewond geraakt nadat een groep van zes wilde zwijnen de A50 overstak. De man botste tegen de zwijnen op en verloor de controle over zijn voertuig, meldde de politie donderdag.

De bestuurder is door brandweer en ambulance uit zijn wagen bevrijd. Een van de zwijnen overleefde het ongeval niet. In veel gemeenten op de Veluwe zijn de laatste tijd zwijnen rond snelwegen gesignaleerd, zoals nu in Hattem het geval bleek. De Veluwe kent al geruime tijd een overschot aan wilde zwijnen, bleek ook woensdag in de Tweede Kamer. Volgens minister Gerda Verburg (Landbouw) hebben dit jaar al 354 ongevallen plaatsgehad waarbij wilde zwijnen betrokken waren. Verburg wil de provincie Gelderland voor een keer de een-op-een-jacht op zwijnen toestaan om het overschot terug te dringen. Een meerderheid in de Tweede Kamer vindt dat er andere middelen dan de drukjacht zijn om het aantal zwijnen te verlagen. *Bron: ANP*

16 oktober 2007: Een meerderheid in de Tweede Kamer wil niet dat minister Gerda Verburg (Landbouw) de zogeheten drukjacht op wilde zwijnen toestaat.

Verburg maakte woensdag bekend dat de provincie Gelderland wat haar betreft voor een keer het overtal aan wilde zwijnen op de Veluwe mag reduceren via de 'een-op-een-jacht', ook wel drukjacht genoemd.

Dat voornemen krijgt voornamelijk alleen steun van haar eigen partij CDA en de VVD. Coalitiegenoot PvdA is tegen de drukjacht en vindt dat alles moet worden geprobeerd om het aantal zwijnen op een andere manier te verminderen. SP, GroenLinks, PVV en Partij voor de Dieren zijn eveneens tegen de drukjacht en wijzen erop dat die verboden is. Op de Veluwe leven naar schatting bijna zesduizend wilde zwijnen terwijl achthonderd wordt gezien als een optimaal aantal.

Verburg benadrukte dat ook zij geen voorstander is van de deze jachtvorm waarbij een drijver de zwijnen naar de jager drijft, maar ze ziet geen alternatief. Ze wijst erop dat er dit jaar al 2350 zwijnen zijn afgeschoten, maar dat jagers de gebruikelijke aanzitmethode niet meer kunnen hanteren, aangezien er zoveel voedsel in het bos is dat de zwijnen lokvoer links laten liggen. „De populatie is al vijf jaar te groot. Ik zou willen dat dit met de aanzitjacht is op te lossen, maar daar hebben we nu niets aan.”

Ze stelt: „We hebben dit jaar al 354 verkeersongevallen gehad waarbij zwijnen waren betrokken, de dieren staan bij mensen in de tuinen en campingshouders klagen steen en been. Ook uit veterinaire oogpunt is het nodig. Ik wil

niet wachten tot het mis gaat en een zwijn varkenspest overdraagt. We moeten voorkomen dat het misgaat." Verburgs inzet is de drukjacht een keer toe te staan en verder alleen bij calamiteiten als een uitbraak van varkenspest. Ze denkt dat als er eenmaal ongeveer 800 wilde zwijnen leven op de Veluwe, dit aantal via de aanzitmethode gemakkelijk op peil is te houden.

De SP toonde zich ontgoocheld door de handelwijze van Verburg. „Sinds december ligt er een motie waarin de regering wordt opgeroepen de drijf- en drukjacht te verbieden. Het is toch van de gekke dat we nu opnieuw met een motie moeten komen om duidelijk te maken dat we ook geen ontheffing willen op dat verbod." De partij komt met een initiatiefwet die ervoor moet zorgen dat de Kamer de drukjacht verbiedt. *Bron: ANP*

17 oktober 2007: Ecoloog: afschieten van wilde zwijnen op Veluwe overbodig

Intensiever jagen op wilde zwijnen in de Veluwe is niet nodig. Het afschieten door een drukjacht heeft weinig zin. De wildstand hoeft niet te worden teruggebracht tot achthonderd zwijnen, maar kan ook op vijfduizend worden gesteld. Dat stelt ecoloog Geert Groot Bruinderink van Wageningen Universiteit, die wordt gezien als een gezaghebbend deskundige op dit gebied. Groot Bruinderink reageert op het plan van minister Verburg (LNV, CDA) om het verbod op drukjacht eenmalig op te heffen. Over dit plan botste de minister gisteren met een meerderheid van de Tweede Kamer. Die is tegen de methode, waarbij een dier door een drijver wordt verstoord om daarna te worden afgeschoten. Groot Bruinderink: „Het beste is kalmte te bewaren en ons niet laten meeslepen door emoties. Als de minister in paniek raakt en de drukjacht wil toestaan, is het een slechte minister. Niets doen verdient de voorkeur. De jagers hebben bepaald dat er plaats is voor achthonderd zwijnen op de Veluwe. Dat is een langjarig gemiddelde, waartussen zich grote schommelingen kunnen voordoen. Ik zou tegen de jagers willen zeggen: stel de voorjaarstand op vijfduizend. Er zullen ook jaren zijn waarin dat aantal vanzelf daalt."

Er lopen nu ongeveer zesduizend zwijnen op de Veluwe. De grote aantallen hebben volgens minister Verburg 355 verkeersongevallen tot gevolg gehad, alsmede tienduizenden euro's schade voor campings, plus schade aan het welzijn van de dieren zelf door „onderlinge verdringing", aldus de minister. Zij vindt het „onverantwoord" om in deze „maatschappelijk onaanvaardbare situatie" niet eenmalig toestemming te geven voor de drukjacht. Een meerderheid in de Tweede Kamer, waaronder coalitiepartij PvdA, vindt de drukjacht ongewenst en twijfelt ook aan het nut daarvan. De PvdA wil liever dat de bestaande methode, de zogenoemde aanzitjacht, wordt uitgebreid

en dat daarbij ook 's nachts met kunstlicht wordt geschoten. Nationaal Park De Hoge Veluwe heeft ervaring met de drukjacht. Volgens beleidsmedewerker Bart Boers kan drukjacht effectief zijn, mits deze deskundig wordt uitgevoerd. *Bron: NRC, 17 oktober*